

Statenbrief

Informatie

Datum

14 februari 2023

Zaaknummer

2023-001869

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl

Blad

1 van 4

Onderwerp

Rekenkameronderzoek 'Flink doortrappen'

Beleidsprogramma

- Bereikbaarheid

Ambitie

- Mobiliteit (Regionale Bereikbaarheid en Regionaal OV)

Portefeuillehouder

Helga Witjes

1 Kern van deze Statenbrief

Op 8 februari jl. heeft de Rekenkamer Oost-Nederland uw Staten en ons college het rapport 'Flink doortrappen' aangeboden. In dit onderzoek wordt de doeltreffendheid van het gevoerde beleid met betrekking tot het stimuleren van fietsvervoer onderzocht. Met deze brief ontvangt u onze reactie op de bevindingen van de Rekenkamer.

1 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

U ontvangt deze Statenbrief als een van de stappen in het protocol voor behandeling van onderzoeksrapporten van de Rekenkamer Oost Nederland. Het Presidium heeft dit protocol op 5 juli 2022 vastgesteld. Volgens het protocol zenden wij u binnen drie weken na ontvangst van het rapport onze reactie op het rapport. U kunt zo onze reactie betrekken bij de behandeling van het onderzoeksrapport.

2 Hoe bent u eerder betrokken?

Het onderzoek zelf is opgenomen in het Onderzoeksprogramma 2022 van de Rekenkamer Oost Nederland (PS2021-881).

3 Samenvatting

De Rekenkamer Oost Nederland heeft onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van de fietsstimulering in de provincie Gelderland. Het resultaat is verwoord in het onderzoeksrapport 'Flink doortrappen'. Het is duidelijk dat de fietsroutes waar de provincie in heeft geïnvesteerd - en dat zijn er best veel - leiden tot een toename van het aantal gebruikers. Maar, op totaalniveau zorgt dat nog niet tot een duidelijke toename van het aandeel fietsverplaatsingen. Het doel van 35% fietsverplaatsingen in 2030 is nog niet in zicht. Daarnaast concludeert de Rekenkamer dat continuïteit en samenhang in acties om het doel te bereiken ontbreken. De Rekenkamer geeft hierop een aantal aanbevelingen.

Datum

14 februari 2023

Zaaknummer

2023-001869

Blad

2 van 4

In onze reactie op de aanbevelingen geven wij aan dat we werken binnen de kaders die door uw Staten zijn gesteld. We hebben veel bereikt, maar constateren ook dat de ambities niet aansluiten bij de beschikbare middelen. We werken vanuit een integrale, regionale aanpak voor mobiliteit waarbij het Hoofd fietsnet Gelderland ons uitgangspunt is. We merken dat het ontwerpen en aanleggen van hoogwaardige fietsroutes maatwerk is, omdat op onderdelen ruimte, maatschappelijk draagvlak en/of middelen ontbreken. We willen daarom een werkagenda opstellen en daarin realistische en haalbare doelstellingen formuleren op basis van de ambitie. Deze relateren we aan de andere modaliteiten, waaronder wandelen en de beschikbare middelen. De aanbevelingen van de Rekenkamer nemen we daarin mee.

4 Informatie

De Rekenkamer heeft het onderzoek in de provincies Overijssel en Gelderland uitgevoerd. Omdat de onderzoeken teveel van elkaar afwijken zijn voor beide provincies aparte rapportages gemaakt. In deze Statenbrief gaan wij op deze aanbevelingen in en geven wij aan hoe wij daar als college mee om gaan.

Algemeen

Samen met u hebben we met het vaststellen van de Visie voor een bereikbaar Gelderland gekozen voor een integrale aanpak voor mobiliteit. We borduren daarbij voort op de bestaande kaders voor de fiets en zetten daarvoor de door u beschikbare middelen voor de fiets in. Uitgangspunt is daarbij het hoofdfietsnetwerk Gelderland. Dit doen we in samenwerking met de andere overheden en op meerdere terreinen. Zo dragen we bij aan nieuwe fietsroutes en fietsparkeren, gedragsverandering, de werkgeversaanpak via Slim en Schoon en werken we aan de verbetering van comfort en veiligheid van fietsers op gemeentelijke en eigen infrastructuur. We benutten daarvoor kansen, zoals de verstedelijkingsstrategie. Een recent voorbeeld hierbij is het uitwerken van de mogelijkheden van het VeluweWaalpad. Hiermee bieden we een gezond en schoon alternatief aan voor scholieren en andere forenzen, die niet in de ov of autofile willen staan.

Wij danken de Rekenkamer voor hun gedegen onderzoek, waarbij we aanbevelingen hebben gekregen om zaken te verbeteren. Een groot aantal van de aanbevelingen nemen we over. We gaan hieronder puntsgewijs in op deze aanbevelingen.

Aanbeveling 1: Verzoek GS om meer samenhang aan te brengen in de acties die worden uitgevoerd en de middelen die worden ingezet om fietsen te stimuleren.

Onze reactie;

Iedere collegeperiode worden aanvullende doelen met bijbehorende kaders en incidentele middelen door uw Staten vastgesteld. Deze systematiek is al jaren hetzelfde binnen de provincie Gelderland. Dit geldt ook voor projecten die bijdragen aan de ambities van 35% fietsgebruik. Dat vraagt om veel middelen en inzet van partijen.

Datum

14 februari 2023

Zaaknummer

2023-001869

Blad

3 van 4

In acht jaar tijd heeft de provincie Gelderland € 65 miljoen geïnvesteerd in de aanleg van hoogwaardige fietsroutes. De structurele middelen die we voor de fiets tot onze beschikking hebben zijn beperkt (per jaar € 1,8 miljoen t.b.v. verbetering eigen fietsinfrastructuur via trajectprogrammering en € 5 miljoen voor subsidiëring van gemeentelijke fietsprojecten op het hoofdfietsnet). Daarnaast zijn via andere thema's middelen ingezet voor bijvoorbeeld fietsparkeren (gerelateerd aan hubs en openbaar vervoer) en gedragsverandering via Slim & Schoon. De verscheidenheid, in combinatie met de lange doorlooptijd van projecten en het incidentele karakter van de middelen is niet overzichtelijk. De aanbeveling van de Rekenkamer om meer samenhang aan te brengen nemen we mee in de op te stellen werkagenda.

Aanbeveling 2. Verzoek GS om in de gebiedsgerichte aanpak de aandacht voor de fiets te borgen, in overeenstemming met het belang dat PS aan de doelstelling voor fietsgebruik hechten.

Onze reactie:

We vinden het belangrijk om fiets zo goed mogelijk te borgen in de gebiedsgerichte aanpak. Deze aanpak sluit beter aan bij de complexe opgaves die voor ons liggen. Gebiedsgericht werken geeft ons de kans om focus aan te brengen. Met name in verstedelijkte regio's leggen we extra nadruk op fietsstimulering (naast verkeersveiligheid). Juist in de stedelijke omgeving is de fiets (of lopen) het beste alternatief voor verplaatsingen op korte afstand. Buiten de stedelijke regio's is de aandacht voor de fiets meer gericht op de veiligheid van fietsers, want het aandeel van de fiets in mobiliteit is daar ook anders.

Aanbeveling 3. Verzoek GS de aanpak voor fietsinfrastructuur verder uit te werken met in ieder geval aandacht voor:

- a. Hoe de prioriteit van verschillende projecten wordt afgewogen.**
- b. Hoe er flexibel omgegaan kan worden met het aanwijzen van hoogwaardige fietsroutes.**
- c. Het borgen van de aanleg van hoogwaardige fietsroutes langs provinciale wegen, zodat de provincie zich zelf ook aan de criteria houdt die zij aan gemeenten stelt.**

Onze reactie:

Wij verwachten ook dat we de komende jaren nog meer moeten prioriteren. Enerzijds omdat de uitvoering van projecten steeds duurder wordt, anderzijds omdat de richtlijnen wijzigen, wat vaak leidt tot een grotere ruimtevraag en dus hogere kosten. We lopen er ook steeds vaker tegen aan dat fietsroutes (met name die langs de provinciale wegen) in potentie wel voldoen, maar dat later blijkt dat ruimtelijk inpassen moeilijk of soms zelfs onmogelijk is. Gemeenten trekken zich soms terug als gevolg van grote weerstand in de omgeving. Zo blijkt vaak dat voor de aanleg of verbreding van fietspaden grote aantallen bomen gekapt, watergangen verlegd of voortuinen opgekocht moeten worden. Daarop anticiperen we al, door de potentiële hoogwaardige fietsroute te wijzigen in een doorfietsroute om toch een doorgaande route te waarborgen. Om gericht en snel maatwerk per gebied te leveren bij integrale afwegingen van de mobiliteitsinzet, zijn we bezig de bestaande werkwijze en instrumenten te actualiseren. De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek nemen we daarin mee.

Aanbeveling 4: PS: overweeg om bij de doelstelling voor het fietsgebruik de relatie met andere vormen van mobiliteit te benoemen zodat deze beter aansluit op de ambities schoon en gezond uit de omgevingsvisie.

Onze reactie;

Zoals de Rekenkamer terecht constateert: we hebben in veel projecten geïnvesteerd en dit heeft geleid tot een toename van het aantal gebruikers. Maar, we zijn nog niet dichterbij de in de omgevingsvisie afgesproken ambitie om in 2030 35% van de vervoersbewegingen per fiets te maken gekomen. Wij concluderen dat de huidige ambitie breed, onvoldoende concreet en ambitieus is, maar ook vraagt om meer samenhang met andere modaliteiten. Daarom komen wij binnen een jaar bij u terug met een werkagenda waarin we het nieuwe coalitieakkoord en de fietsambities vertalen in realistische en haalbare doelstellingen. Deze doelstellingen relateren we aan de andere modaliteiten en zetten deze in verhouding tot de beschikbare middelen. Daarbij zullen wij ook een bijpassende aanpak opstellen om meer flexibiliteit en snelheid te creëren in de uitvoering van projecten.

Aanbeveling 5. Verzoek GS een jaar na de behandeling van dit rapport inzicht te geven in de implementatie van de aanbevelingen.

Onze reactie:

Wij zullen u in de jaarstukken 2023 informeren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Wij verwachten over een jaar bij terug te komen met een werkagenda.

5 Planning en control

n.v.t.

6 Participatie en communicatie

N.v.t.

7 Vervolg

Wij zullen u in de jaarstukken 2023 informeren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Wij verwachten over een jaar bij terug te komen met een werkagenda.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends - Commissaris van de Koning

Miriam Nienhuis-van Doremaele - Secretaris